BUDGETMOTION 2015

SOCIALDEMOKRATERNAS INRIKTNINGSTEXT

Socialdemokratins uppdrag är människans frigörelse. Solidariteten är vårt verktyg och jämlikheten vårt mål. I vårt samhälle ska varje person ha möjligheten att förverkliga sig själv och ta makten över sin vardag. Vi kallar det egenmakt att forma sin egen framtid.

Nacka är en fantastisk kommun. Här möts storstadens puls och skärgårdsidyllen. I den expansiva Stockholmsregionen utmärker sig Nackaborna som företagsamma och engagerade.

DEN GODA VARDAGEN FÖR ALLA

För att bygga ett samhälle som håller ihop och som tar till vara människans inneboende kraft vill vi skapa goda förutsättningar för alla Nackabor att utöva sina fritidsintressen oavsett var i kommunen. Särskilt barns och ungas möjligheter att jämlikt få delta i organiserade eller spontana aktiviteter vill vi prioritera. Vi ser en satsning på fritid som en investering i framtiden genom att folkhälsan och integration gynnas.

Kulturen är en källa till ett gott liv då den ger en lustfylld upplevelse, kunskap och insikter som förändrar människor, som i sin tur förändrar världen. Den förenar människor och utvecklar vår fantasi och vår kreativitet. Vi vill att Nackas kulturliv ska kännetecknas av mångfald och tillgänglighet. Mångfald inte bara i form av ett brett utbud utan också att alla ska ha möjlighet att ta till sig kultur oavsett sociala och ekonomiska skillnader.

DET GRÖNA FOLKHEMMET

Mångfalden av arter som bygger ekosystemen är en förutsättning för människans existens. Nacka kommun har en storslagen natur. Vi vill arbeta för att bevara den biologiska mångfalden, värna värdefulla naturmiljöer och säkra medborgarnas tillgång till friluftsområden. Ett tiotal naturreservat har bildats och arbete pågår med att bilda fler. Vi vill öka arbetet med hållbart skogsbruk i våra naturreservat och göra friluftsomården mer tillgängliga för Nackaborna.

Årligen flyttar ca 80 000 personer till Stockholmsregionen. Det kan jämföras med att hela Skellefteå kommun flyttar hit och flera tusen av dessa flyttar till Nacka. Här precis som i andra delar av länet behövs därför fler bostäder. Vi välkomnar att Nacka växer och att vi får nya grannar. Vi socialdemokrater vill att alla nybyggda och nyrenoverade fastigheter ska vara miljösmarta, exempelvis passivhus med gröna tak. I den socialdemokratiska visionen ska Nacka bli känt för att vara den expansiva kommun som har mest nyskapande och klimatanpassat byggande. Därför vill vi verka för en bättre utbyggd kollektivtrafik för att minska koldioxidutsläppen, att cykelbanorna byggs ut i snabbare takt, liksom att sjövägen utnyttjas ännu mer för att kunna minska bilismen.

Det är inte fråga om *att* nacka bygger stad, utan *hur* Nacka bygger stad. Vi socialdemokrater vill se att Nackas tillväxt bygger på tre principer:

- ett varierat bygge med bostadsmiljö och närliggande service och arbetsplatser
- miljövänligt och klimatsmart byggande
- en förtätning och upprustning som innefattar centrala Nacka, samt alla våra kommundelscentra

ATT LÄRA FÖR LIVET

Utbildning är en av grundpelarna för individers möjligheter att lyckas i livet och att förverkliga sig själva. Bra utbildning öppnar dörrarna till arbetsmarknaden. Vi vill att Nacka ska erbjuda Sveriges bästa skola. För det krävs hög och likvärdig kvalitet i alla våra skolor. Möjligheten att välja ger individen ett starkt verktyg för att kunna anpassa sin utbildning efter pedagogisk inriktning och innehåll i utbildningen. Ingen Nackabo ska behöva byta skola av kvalitetsskäl. Som ett led i kvalitetsarbetet vill vi ge föräldrarna möjlighet till insyn i verksamheternas ekonomiska redovisning.

I våra skolor ska barn och unga lära för livet och rustas för den spännande värld och den tuffa globala konkurrensen. Forskningen visar att redan i förskolan lägger vi grunden för barnens framtid. Därför vill vi göra det möjligt för alla barn att få minst 30 timmar barnomsorg, och att kunna garanteras en trygg och kvalitativ förskola med många pedagoger och små barngrupper.

Verksamheterna ska kunna tävla med varandra om att bli bäst när det gäller pedagogiskt arbete och utbildningens innehåll. Idag snedvrids konkurrensen då många skolor missgynnas finansiellt via hyrorna. Vi vill införa en modell som ger skolorna möjlighet att fokusera på den bästa pedagogiska verksamheten för sina elever.

ARBETE – EN FÖRUTSÄTTNING FÖR EGENMAKT

Arbete är en förutsättning för människors möjlighet att ta makten över sin vardag. När många arbetar och betalar skatt är det möjligt för oss att gemensamt höja kvaliteten i skolan, omsorgen, kommunikationerna och annat som är viktigt för att vardagen ska fungera. Som resultat av de senaste borgerliga regeringsåren har vi sett arbetslösheten stiga. Vi ser i Nacka hur antalet långtidsarbetslösa och personer som står långt från arbetsmarknaden ökar. Vårt samhälle delas och de som helst skulle vilja och kunna bidra till tillväxten får inte möjligheten. Därför inför vi en rad åtgärder för att bryta den negativa trend som har etsats som resultat av den förda politiken. Ljusning finns, en ny regering är på plats och investerar aktivt och målmedvetet för att få människor i arbete, och därmed öka skatteunderlaget och tillväxten. Vi ser med tillförsikt på hur den S-ledda regeringens politik under kommande åren ska kunna ge goda effekter i ett i övrigt kallt och blått Nacka.

SVERIGES BÄSTA ÄLDREOMSORG MED RESPEKT FÖR INDIVIDEN

Omsorgen för våra äldre ska präglas av respekt och värdighet samt ge förutsättningar för alla att leva ett självständigt och tryggt liv. Brukare inom social omsorg ska ha möjlighet att påverka utformningen av de insatser som behövs. Vi vill att kvalitén ska säkerställas inom äldreomsorg och hemtjänst, oavsett om den drivs i kommunal eller privat regi. Det är viktigt att de äldre känner sig trygga och upplever kontinuitet i vardagen. Detta når vi genom att ställa krav på utbildad personal samt kollektivavtal på arbetsplatserna.

Alla ska kunna bo kvar hemma så länge de vill och få den hjälp de behöver för att klara vardagen i hemmet. Men de ska också kunna välja att flytta till någon form av vård- eller omsorgsboende, när behoven blir större. Vi vill ta fram en äldreboendeplan för att styra och stimulera utbyggnaden av särskilda boenden, men även trygghetsboenden och andra former av boende för äldre i alla delar av kommunen.

NACKAS FÖRUTSÄTTNINGAR

Nacka har goda förutsättningar för att utveckla välfärden och servicen till medborgarna. För det behövs politisk vilja att genomföra nödvändiga reformen och att ta kommandot över territorieutvecklingen. Den moderata utförsäljningspolitiken och misslyckandet med att få fart på arbetsmarknaden ledde i årets val till att den samlade borgerligheten gemensamt fick det längsta valresultat i riksdagsvalet, sedan allmänna rösträtten infördes. Ändå fortsätter samma politik prägla Nackas borgerlighet. I årets budgetproposition från regeringen finns det reformutrymme för över 100 mnkr som Nacka kan tillgodogöra sig. Det är bl.a. satsningar på att minska långtidsarbetslösheten, förbättra skolorna, öka arbetet med ekologisk hållbarhet, öka kvaliteten i äldreomsorgen och sänka musikskoleavgiften. Ännu mer satsningar aviseras för nästa år, men det förutsätter ett styre som vill genomföra reformer och se till att invånarna i Nacka får det bättre. Med denna budget visar vi socialdemokrater att vi satsar för att förbättra livskvaliteten för alla Nackabor. På det sättet får vi ett Nacka som är till för alla. Ett Nacka som håller ihop.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Socialdemokraternas inriktningstext	2
Förslag till budget, Resultaträkning	5
Särskilda beslut	6
Kommunstyrelsen	10
Arbets- och företagsnämnden	
Fritidsnämnden	
Kulturnämnden	17
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	
Natur- och trafiknämnden	21
Socialnämnden	23
Utbildningsnämnden	25
Äldrenämnden	28
Överförmyndarnämnden	31
Investeringshudget	32

FÖRSLAG TILL BUDGET, RESULTATRÄKNING

Rambudget [tkr]	Majoritetens förslag 2015	(S)-förslag 2015	Skillnad (S) jfr majoriteten
KS, KF, Stadsledning, osv	-139 958	-139 958	majoriteten
Arbets- och företagsnämnden	-168 514	-185 074	-16 560
Fritidsnämnden	-145 039	-145 039	
Kulturnämnden	-129 909	-130 889	-980
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-30 423	-30 923	-500
Natur- och trafiknämnden	-188 737	-195 237	-6 500
Socialnämnden	-656 256	-661 256	-5 000
Utbildningsnämnden	-2 484 272	-2 506 772	-22 500
Äldrenämnden	-660 889	-680 489	-19 600
Överförmyndarnämnden	-7 407	-7 407	
Summa nämnder och verksamheter	-4 611 404	-4 683 044	-71 640

SÄRSKILDA BESLUT

I de förslag till beslut där det hänvisas till bilagor så är det till bilagor i majoritetens budgetförslag.

ÖVERGRIPANDE OCH KOMMUNSTYRELSEN

- 1) Skattesatsen för år 2015 fastställs till 18:61 kronor.
- 2) Kommunfullmäktige noterar Socialdemokraternas inriktningstext.
- 3) Kommunfullmäktige fastställer övergripande mål enligt tabell 1.
- 4) Partierna i fullmäktige erhåller grundstöd för kanslistöd och politiska sekreterare enligt bilaga 2.
- 5) Arvoden till förtroendevalda, såväl sammanträdesarvoden som fasta årsarvoden, samt månadsarvode till kommunal-/oppositionsråd utgår enligt bilaga 3.
- 6) Kommunfullmäktige beslutar att revisionen ska ledas av en representant från oppositionen
- 7) Kommunfullmäktige beslutar att kommunens nämnder består av 11 ledamöter och ersättare, samt att kommunstyrelsen och miljö- och stadsbyggnadsnämnden består av 15 ledamöter och ersättare.
- 8) Kommunfullmäktige fastställer internräntan till 3,0 procent, förutom för VA- respektive renhållningsverksamheten där den fastställs till 4,0 procent
- 9) Kommunfullmäktige fastställer personalkostnadstillägg enligt bilaga 4.
- 10) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga avkastningsräntan på förvaltade fondmedel samt förvaltade medel från Nacka energi AB till motsvarande vad kommunen betalar i ränta på checkkrediten.
- 11) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga kostnadsräntan på det kapital upp till och med 55 miljoner kronor som Nacka energi AB lånar av kommunen, till motsvarande vad kommunen betalar i ränta på checkkrediten.
- 12) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga kostnadsräntan på det kapital upp till och med 15 miljoner kronor som Nysätra fastighets AB lånar av kommunen, till motsvarande vad kommunen betalar i ränta på checkkrediten.
- 13) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga kostnadsräntan på det kapital upp till och med 70 miljoner kronor, utöver befintligt lån på 93 miljoner kronor, varav 90 miljoner kronor är räntebärande, som Nacka stadshus AB lånar av kommunen, till marknadsmässig ränta.
- 14) Kommunfullmäktige fastställer kravet på sammanlagd avkastning för Nacka energi AB till 14 miljoner kronor.
- 15) Kommunfullmäktige bemyndigar kommunstyrelsen med rätt att delegera till resultatenhetschef, att fastställa avgifter för egen fritidsklubbsverksamhet för elever skolår 4-6.
- 16) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget och strategiska mål för kommunstyrelsens ansvarsområden för 2015 enligt Socialdemokraternas förslag.
- 17) Kommunfullmäktige fastställer finansiella målnivåer enligt tabell 2.
- 18) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp och avgifter enligt bilaga 1.
- 19) Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna för ett kommunalt fastighetsbolag
- 20) Kommunfullmäktige ska uppdra åt kommunstyrelsen att utreda och återkomma med handlingsplan för införandet av en social investeringsfond
- 21) Kommunfullmäktige beslutar att införa insynsplatser för partier som har minst fyra mandat i fullmäktige, men inte har någon nämndsrepresentation
- 22) Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att inleda arbetet med att barnrättscertifiera enskilda delar av den kommunala verksamheten

ARBETS- OCH FÖRETAGSNÄMNDEN

- 23) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget och strategiska mål för arbets- och företagsnämnden för 2015 enligt Socialdemokraternas förslag.
- 24) Kommunfullmäktige fastställer checkbeloppen enligt bilaga 1.
- 25) Kommunfullmäktige fastställer förslag till förändring av ersättningsmodellen för kommunala arbetsmarknadsinsatser enligt bilaga 1.
- 26) Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att ta initiativet till att etablera ett regionalt innovationscentrum
- 27) Kommunfullmäktige beslutar att inför Socialdemokraternas förslag gällande utbildningskontrakt för unga under 25 år
- 28) Kommunfullmäktige uppdrar åt arbets- och företagsnämnden att införa 28 traineejobb i välfärden
- 29) Kommunfullmäktige uppdrar åt arbets- och företagsnämnden att inför 40 extra tjänster i välfärden
- 30) Kommunfullmäktige uppdrar åt arbets- och företagsnämnden att utforma en sommarjobbscheck
- 31) Kommunfullmäktige beslutar att anordnare av SFI-undervisning avkrävs att erbjuda 8 timmars undervisning per dag, inklusive 2-4 timmar språkpraktik.

FRITIDSNÄMNDEN

- 32) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget och strategiska mål för fritidsnämnden för 2015 enligt Socialdemokraternas förslag.
- 33) Fritidsnämnden bemyndigas att fastställa avgifter för nyttjande av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar.
- 34) Kommunfullmäktige uppdrar åt fritidsnämnden att investera klimatsmart och höja kvalitetsstandard genom att isolera isladan i Björknäs
- 35) Kommunfullmäktige uppdrar åt fritidsnämnden att investera i byggandet av fem fotbollsplaner.
- 36) Kommunfullmäktige uppdrar åt fritidsnämnden att investera i höjd kvalitetsstandard på kommunens motion- och skidspår och allmänna bryggor för bad och rekreation

KULTURNÄMNDEN

- 37) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget och strategiska mål för kulturnämnden för 2015 enligt Socialdemokraternas förslag.
- 38) Kulturnämnden bemyndigas att fastställa övriga avgifter för nyttjande av verksamheter inom nämndens ansvarsområde.
- 39) Kommunfullmäktige bemyndigar kulturnämnden att teckna avtal för drift och underhåll med respektive lokalförvaltande organisation avseende kultur- och samlingslokaler.
- 40) Kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att minska musikskoleavgift i enlighet med Socialdemokraternas förslag
- 41) Kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att återkomma med handlingsplan på hur vi moderniserar alla Nackas bibliotek
- 42) Kommunfullmäktige beslutar att uppdrar åt Kulturnämnden att återkomma med handlingsplan för inrättandet av kulturhus på Henriksdalsberget och i Ektorp

MILJÖ- OCH STADSBYGGNADSNÄMNDEN

- 43) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget och strategiska mål för miljö- och stadsbyggnadsnämnden för 2015 enligt Socialdemokraternas förslag.
- 44) Kommunfullmäktige fastställer ny taxa för livsmedelskontroll.
- 45) Kommunfullmäktige fastställer ny taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens samt strålskyddslagens område samt lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning.

- 46) Kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt miljö- och stadsbyggnadsnämnden att utreda möjligheterna för uppförandet av en reseterminal vid Sickla, samt en mindre terminal vid Nacka Forum
- 47) Kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt miljö- och stadsbyggnadsnämnden att genomföra en konsekvensutredning för en övergång till gemensam finansiering av vägarna
- 48) Kommunfullmäktige uppdrar åt miljö- och stadsbyggnadsnämnden att under året återkomma till kommunfullmäktige med förslag på plan för att premiera miljösmart byggande vid alla nybyggnation och renovering
- 49) Kommunfullmäktige beslutar att anslå 500 tusen kronor för klimat- och energirådgivning i Nacka kommun

NATUR- OCH TRAFIKNÄMNDEN

- 50) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget och strategiska mål för natur- och trafiknämnden för 2015 enligt Socialdemokraternas förslag.
- 51) Kommunfullmäktige fastställer Avfallsverkets resultatbudget till 0 mnkr och VA-verkets nettobudget till 10 miljoner kronor
- 52) Kommunfullmäktige beslutar om 2015 års VA-taxa så att AV-avgifterna ska räknas upp från och med den 1 januari 2015 med 8 procent på anläggningsavgifterna och 4 procent på brukningsavgifterna
- 53) Kommunfullmäktige fastställer avfallstaxa 2015, med ikraftträdande 2015-01-01.
- 54) Kommunfullmäktige fastställer taxa för slam, latrin och fett 2015, med ikraftträdande 2015-04-01.
- 55) Kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt natur- och trafiknämnden tar fram en plan för sammanhängande promenadstråk i hela kommunen inklusive sammanhängande gångvägar längs strandsträckor
- 56) Kommunfullmäktige beslutar att anslå 6,5 miljoner kronor till ökat hållbarhetsarbete, bevarande biologisk mångfald och hållbar skogsbruk i Nackas naturreservat.

SOCIALNÄMNDEN

- 57) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget och strategiska mål för socialnämnden för 2015 enligt Socialdemokraternas förslag.
- 58) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp enligt bilaga 1.
- 59) Kommunfullmäktige fastställer de reviderade riktlinjerna för avgifter för äldre och personer med funktionsnedsättning enligt förslag.
- 60) Kommunfullmäktige beslutar om avgift för dödsboförvaltning enligt förslag.
- 61) Kommunfullmäktige uppdrar åt socialnämnden att utreda kostnadsökningarna inom omsorgen i jämförelse med andra kommuner
- 62) Kommunfullmäktige beslutar att anslå 5 miljoner kronor till socialnämnden för införande av fältassistenter
- 63) Kommunfullmäktige uppdrar åt socialnämnden att ta fram en handlingsplan med såväl förebyggande insatser som satsningar för ett bättre omhändertagande av dem som drabbas av våld i nära relationer
- 64) Kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt socialnämnden att arbeta fram plan för att gruppboenden för funktionsnedsatta planeras i alla ny- och ombyggnadsområden
- 65) Kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt socialnämnden att arbeta fram en plan för att tillse att adekvat antal bostäder byggs så att de kan handikappanpassas vid exploateringar

UTBILDNINGSNÄMNDEN

- 66) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget och strategiska mål för utbildningsnämnden för 2015 enligt Socialdemokraternas förslag.
- 67) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp enligt bilaga 1.
- 68) Kommunfullmäktige beslutar att programpeng för introduktionsprogram språkinriktning införs.
- 69) Kommunfullmäktige beslutar att öka antalet förskoletimmar från 25 timmar till 30 timmar för barn till föräldralediga, studerande eller arbetssökande

- 70) Kommunfullmäktige uppdrar åt utbildningsnämnden att utarbeta en plan på uppföljningssystem innebärande att skolor och förskolor för att få full ersättning ska uppfylla följande krav:
  - a) 1förskollärare per 15 barn
  - b) 1 pedagog per 5 barn
  - c) årlig ekonomisk- och verksamhetsredovisning för varje förskola
- 71) Kommunfullmäktige uppdrar till utbildningsnämnden att återkomma med en handlingsplan för giftfria förskolor.
- 72) Kommunfullmäktige uppdrar till utbildningsnämnden att återkomma men plan på uppföljningssystem innebärande krav på årlig ekonomisk- och verksamhetsredovisning för varje skola, för att kunna få full ersättning.
- 73) Kommunfullmäktige uppdrar åt utbildningsnämnden att återkomma med förslag på ny hyresmodell och kompensation med inriktning på likvärdighet, effektivitet och modernitet
- 74) Kommunfullmäktige beslutar att anslå 5 miljoner kronor till utbildningsnämnden att införa läxhjälp för elever i grundskolan
- 75) Kommunfullmäktige beslutar att anslå 7,5 miljoner kronor till utbildningsnämnden för att öka antalet specialpedagoger och lärare
- 76) Kommunfullmäktige uppdrar åt utbildningsnämnden att utarbeta en plan så att fritidshemmen för att få full ersättning ska uppfylla följande krav:
  - a) högst 50 elever per avdelning
  - b) minst 35 procent utbildade pedagoger
  - c) Max 14 barn per pedagog
- 77) Kommunfullmäktige beslutar att anslå 5 miljoner kronor till utbildningsnämnden för kompetensutveckling av gymnasielärare

ÄLDRENÄMNDEN

- 78) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget och strategiska mål för äldrenämnden för 2015 enligt Socialdemokraternas förslag.
- 79) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp enligt bilaga 1, förutom tabell 9 som fastställs i enlighet med Socialdemokraternas förslag
- 80) Kommunfullmäktige beslutar att ersättning inom hemtjänsten höjs med 1,5 procent
- 81) Kommunfullmäktige beslutar att antalet ersättningsnivåer inom hemtjänsten fastställs till två, en ersättning för kväll och helg samt en ersättningsnivå för dagtid och lättare insatser
- 82) Kommunfullmäktige beslutar att fastställa att följande krav ställs på omsorgsföretagen:
  - a) att minst 70 procent av medarbetarna har lägst undersköterskeutbildning,
  - b) att personalomsättningen under ett år högst är 20 procent,
  - c) att genomförandeplaner har upprättats och följts för minst 90 procent av omsorgstagarna.
- 83) Kommunfullmäktige beslutar att anslå 100 tusen kronor till äldrenämnden för genomförande av försök med vårdhundar
- 84) Kommunfullmäktige uppdrar åt äldrenämnden att skyndsamt utarbeta en utförarneutral plan för ökad bemanning inom äldrevården, samt anslår 17 miljoner kronor till äldrenämnden för detta
- 85) Kommunfullmäktige uppdrar åt äldrenämnden att upparbeta en äldreboendeplan som inkluderar trygghetsboende.
- 86) Kommunfullmäktige beslutar att antalet ersättningsnivåer inom särskilda boenden minskas till två, en för somatisk vård och en för demensvård, och att ersättning utöver detta kan ges för särskilt tunga insatser av sjukhuskaraktär.
- 87) Kommunfullmäktige beslutar att anslå 500 miljoner kronor till äldrenämnden för seniorgympa

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

88) Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget och strategiska mål för överförmyndarnämnden för 2015 enligt Socialdemokraternas förslag.

KOMMUNSTYRELSEN

AKTIV MARKPOLITIK

Vi vill bygga framtiden i Nacka och vill därför ha större rådighet över den mark som ska bebyggas. Ägandet av mark är ett av de viktigaste instrumenten när det gäller rådigheten över marken. Därför vill vi föra en aktiv markpolitik där kommunen behåller ägandet över den mark som kommunen redan äger och också är öppna för att förvärva strategiskt viktig mark. Tomträtter utgör en viktig inkomstkälla för en kommun med aktiv markpolitik. Därför vill vi att kommunens markbestånd samlas i ett kommunalt fastighetsbolag. Bergs oljehamn kan tjäna som ett åskådligt exempel på hur viktigt det är att behålla marken i kommunal ägo även om det är på lång sikt. Hur hade vi kunnat planera för ett attraktivt bostadsområde om marken hade sålts till oljebolaget 1959? Alltför många områden i Nacka är byggda som fristående "frimärken" utan genomtänkt sammanhang och samspel med omgivningen. Det är resultatet av en passiv nånannanism inom stadsbyggnad som dessvärre har blivit synonymt med Nackamodellen. Vi vill se ett paradigmskifte till en aktiv och styrande planering.

FRAMTIDENS JOBB, FÖRETAGANDE OCH TILLVÄXT

I det nya Nacka som vi bygger ska det finnas plats för företagande och tillväxt. Det innebär att socialdemokraterna vill stärka kommunens tillväxtinfrastruktur, genom att i samband med byggnationer och förtätningar ta hänsyn och tillse att adekvat plats för en mix mellan bostäder och arbetsplats tillses. De innefattar även ett aktiv understödjande av innovation och tillväxtstrategi för att ge plats och attrahera viktiga näringar till Nacka.

KLIMATFRÅGAN - VÅR TIDS ÖDESFRÅGA

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga. Att stoppa miljöförstöringen och minska klimatutsläppen är en av vår generations största utmaningar. En framåtsyftande miljöpolitik som löser miljöproblemen skapar nya möjligheter för jobb och utveckling. Den föreslagna Miljömålskommittén har i förslagen till direktiven fått många deluppdrag och vi socialdemokrater utgår ifrån att den kommer att föra klimatfrågorna i Nacka framåt, då det finns mycket som kräver en lösning redan på kort sikt.

ORDNING REDA KVALITET – ORK

Vi socialdemokrater vill utveckla ett välfungerade Nacka, där styrning, ledning och uppföljning av verksamheten, liksom kostnadskontroll, är självklarheter.

Vi vill snabbt och grundligt utveckla kommunens styrning av sina verksamheter. Skolan, eller äldreboendet ska ha samma höga kvalitet vare sig det drivs i enskild eller kommunal regi, vare sig det ligger i Saltsjöbaden, Orminge eller Fisksätra. Det är kommunens uppgift att ställa krav och kvalitetssäkra. Det är först då det är meningsfullt att kunna välja.

Det finns en rad exempel där kommunens upphandlingar har misslyckats. Det gäller till exempel IT-upphandlingen, projektet HAMN, stadshusets ombyggnad, exploateringsprojekt på Älgö och nu senast om- och tillbyggnaden av Österviks återvinningscentral. Det finns ett uppenbart behov av ett uppföljningsprogram som ska leda till att Nackamodellen i framtiden förknippas med hög kvalitet och egenmakt för kommunens invånare, istället för ekonomiskt problemfyllda projekt.

Det är därför av stor vikt att revisorerna arbetar med granskning av verksamheten tidigt i processen och kan även under projektets gång komma med frågetställningar som kan leda till bättre kvalitet.

SOCIAL INVESTERINGSFOND

Socialdemokraterna anser att förebyggande arbete är av stor vikt. Det kan ibland vara verksamheter som faller utanför kommunens ibland mycket fyrkantiga "system". Vi vill därför skapa en Social investeringsfond som olika verksamheter, både privata och kommunala, kan söka pengar från. Det kan gälla allt från särskild verksamhet och stöd till tjejer som till projekt inom skolan. Erfarenheter från kommuner som har infört detta, exempelvis Norrköping, är väldigt goda och visar på positiva samhälleliga och ekonomiska effekter över tid. En sådan satsning måste anpassas till Nackas förhållanden för att ge bäst effekt. Därför vill socialdemokraterna att kommunfullmäktige ska uppdra åt kommunstyrelsen att utreda och återkomma med handlingsplan för införandet av en sådan fond.

DEMOKRATI

Revisonen har en viktig och självklar roll i granskandet av den politiska verksamheten. Det hör till god demokratisk anda och är en garant för adekvat granskningskvalitet att oppositionen leder revisionens arbete.

Den snabba inflyttningen ger stora möjligheter men innebär också utmaningar. En av utmaningarna är att tillse att Nackaborna ska kunna känna ansvariga politiker i sitt närområde. När vi växer behöver vi också vara fler som deltar i beslutsprocessen. Vi vill att alla nämnder ska bestå av 11 ledamöter samt att de två tyngst belastade nämnderna, d.v.s. Kommunstyrelsen och Miljö och stadsbyggnadsnämnden ska bestå av 15 ledamöter. Vi vill att partier med minst fyra mandat i fullmäktige som inte är representerade i nämnder ges en insynsplats med yttranderätt och rätt att anteckna mening till protokollet. Insynsplatsen ska ges samma sammanträdesarvode som nämndens ledamöter och ersättare. Inga nämnder eller utskott ska som enligt dagens "Nackamodell" bestå av ett jämnt antal ledamöter. En sådan konstruktion leder till att ordföranden får två röster vid lika röstetal, något som skulle kunna utnyttjas på ett odemokratiskt sätt.

Begreppet Kommunala Pensionärsrådet är ett etablerat begrepp som används i hela landet. Vi ser med fördel på att detta begrepp fortsätter att användas även i Nacka.

Vi vill se att representanter för Rådet kring frågor om funktionsnedsättning väljs från kommunstyrelsen eller socialnämnden, samt att representanter för kommunala pensionärsrådet väljs från kommunstyrelsen eller äldrenämnden.

DET GODA NACKA

Nacka kommun är den största arbetsgivaren i Nacka. Kommunen anlitar också en rad olika utförare inom olika verksamhetsområden. Vi socialdemokrater ser kommunens uppträdande och agerande som arbetsgivare och beställare som en viktig del i arbetet. Vi vill stärka insatserna för att Nacka kommun som arbetsgivare skall erbjuda en attraktiv arbetsmiljö, det kan exempelvis ske via inrättandet av ett arbetsmiljöråd på sikt.

Grunden i den svenska modellen är starka parter på arbetsmarknaden och kollektivavtal som ger såväl balans, ordning och reda på arbetsmarknaden som trygghet i arbetslivet. Det är en framgångsrik modell som bidragit till Sveriges starka utveckling och tillväxt. Den som är timanställd eller går mellan tidsbegränsade anställningar har en mer osäker livssituation än den som är tillsvidare anställd. eller utveckling på Den som har en otrygg anställning får sällan utbildning arbetet. Det drabbar särskilt många kvinnor. Kommuner som erbjuder heltidsoch tillsvidareanställningar har utöver ökat livskalvitet och samhällsfördelar kunnat också uppvisa ekonomiska fördelar av en sådan reform. Ett sådant exempel är Nynäshamn. Ett medel är att kräva kollektivavtal hos alla som anlitas av kommunen för välfärdstjänster och andra uppdrag.

Ett generöst mottagande av människor som flyr våld och förtryck har länge varit ett signum för Sverige. Vi vill att kommunen ökar sitt engagemang och ansvarstagande i denna fråga. Vi vill att den föreslagna mångfaldskommittén ska driva viktiga frågor om jämställdhet, HBTQ och mångfald framåt, samt synliggör barnperspektivet.

BARNCERTIFIERING

Nackas kommunala verksamheter berör de flesta barn på ett eller annat sätt. Nacka kommun måste därför intensifiera sitt arbete med att implementera barnkonventionen i sina verksamheter. Inom HBT- rörelsen har man upplevt en liknande situation då kompetensen om HBT inte varit tillräcklig inom kommun och landsting. I Örebro pågår ett projekt för att barncertifiera en kommun. Projektet är finansierat av Arvsfonden och är mycket intressant. Vi socialdemokrater ser ett mycket stort värde utifrån ett barnperspektiv och vill att Nacka kommun inleder arbetet med att barnrättscertifiera enskilda delar av den kommunala verksamheten.

LIKA VILLKOR OAVSETT UTFÖRARE

Idag omfattas inte de anställda hos externa utförare som bedriver skattefinansierad verksamhet, exempelvis viss bibliotekspersonal och hemtjänstpersonal, av meddelarfriheten. Detta är en stor svaghet – inte minst ur ett medborgarperspektiv. Det innebär också en uppenbar risk för att vi som beställare inte får kännedom om allvarliga brister i en verksamhet förrän det är för sent.

SOCIALDEMOKRATERNA FÖRESLÅR

- att kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna för ett kommunalt fastighetsbolag
- att kommunfullmäktige ska uppdra åt kommunstyrelsen att utreda och återkomma med handlingsplan för införandet av en social investeringsfond
- att kommunfullmäktige beslutar att revisionens arbete ska ledas av en representant från oppositionen
- att kommunfullmäktige beslutar att kommunens nämnder består av 11 ledamöter och ersättare, samt att kommunstyrelsen och miljö- och stadsbyggnadsnämnden består av 15 ledamöter och ersättare.
- att kommunfullmäktige beslutar att införa insynsplatser för partier som har minst fyra mandat i fullmäktige, men inte har någon nämnds representation
- att kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att inleda arbetet med att barnrättscertifiera enskilda delar av den kommunala verksamheten

TABELL

Kommunstyrelsen [tkr]	Majoritetens förslag 2015	(S)-förslag 2015
Rambudget	-139 958	-139 958
Orsaker till skillnad i budget		
Ökade nämndstorlekar och insynsplatser		-300
Kommunstyrelsen oförutsett		+300

ARBETS- OCH FÖRETAGSNÄMNDEN

Det egna arbetet är grunden för människors försörjning och frihet. Arbete ger inkomst och möjlighet till utveckling, och det ligger samtidigt till grund för finansiering av vår gemensamma välfärd.

Internationell konkurrens gör att vi hela tiden måste stärka vår utvecklingskraft och kompetens. Därför vill vi socialdemokrater investera i utbildning och kompetensutveckling, för ökad matchning på arbetsmarknaden.

FÖRETAGANDE OCH ENTREPRENÖRSKAP

Vi socialdemokrater tror på samverkan mellan näringsliv och utbildning för att skapa företag inom de stora framtidsbranscherna.

Vi vill skapa ett högprofilerat regionalt Innovationscentrum. Detta ska drivas och finansieras tillsammans med deltagande kommuner, näringslivsaktörer och näringslivsnära organisationer som Svenskt Näringsliv och Connect. Innovationscentrums uppdrag ska vara att stödja tillväxt av innovationer och småföretagande genom tillgång till lokaler och genom rådgivning inom affärsplanering, finansiering, marknadsföring och försäljning. En väl fungerande samverkan mellan Innovationscentrum och Nyföretagarcentrum kan betyda mycket både för de enskilda individerna och för Nacka som helhet. Inom ramen för innovationscentret vill Socialdemokraterna inrätta en företagarförmedling, dit såväl företagare som medborgare kan vända sig för att få hjälp med matchning och mentorskap.

Vi föreslår att kommunfullmäktige uppdrar åt arbets- och företagsnämnden att påbörja arbetet med att inrätta ett innovationscentrum.

JOBBSATSNINGAR

För att säkra kompetensförsörjningen i välfärden och ungas möjlighet till utveckling föreslår vi att 28 platser för traineejobb i välfärden införs under 2015. Tillsammans med utbildningskontraktet och ökningen av utbildningsplatser är detta vårt verktyg för att genomföra regeringens 90-dagarsgaranti för unga. Vår målsättning för Nacka är att arbetslösa unga inom 14 dagar ska få komma till arbete eller utbildning.

Vi föreslår att motsvarande 40 heltider för extratjänster i välfärden införs för individer i sysselsättningsfasen i jobb- och utvecklingsgarantin, den s.k. fas 3. Vi socialdemokraterna vill avskaffa fas 3, som har blivit en inhuman återvändsgränd. Det finns många arbetsuppgifter som skulle behöva utföras inte minst i välfärden, men också inom ideell sektor. För att undvika så kallade undanträngningseffekter, att åtgärder ersätter reguljära jobb, vill vi begränsa programmet till offentlig och ideell sektor. Även där ska det handla om arbetsuppgifter som inte redan utförs och som inte kräver någon utbildning. På ett äldreboende skulle det kunna handla om att gå bredvid ordinarie personal och exempelvis stanna kvar lite längre hos den äldre. Det ger bättre kvalitet för brukaren och skapar en väg tillbaka till riktigt arbete för den som har hamnat i återvändsgränden Fas 3. Tanken är inte att jobben i välfärden ska vara heltid, utan olika former av deltid. Personerna som deltar ska kunna studera eller söka jobb den tid då de inte arbetar. Till skillnad från fas 3 ska deltagarna få en kollektivavtalsenlig lön.

Utan en gymnasieexamen är det svårt att klara sig på arbetsmarknaden. Socialdemokraterna vill införa ett utbildningskontrakt för arbetslösa unga som saknar gymnasiekompetens. Vi föreslår ett utbildningskontrakt som innehåller både rättigheter och skyldigheter för unga - ett individuellt utformat utbildningskontrakt. Utbildningskontraktet gäller för unga upp till 25 år, som inte har tagit gymnasieexamen. Kontraktet kan till exempel handla om studier på heltid, avtal med arbetsgivare eller praktik. Har man varken försörjningsstöd eller a-kassa så ska man få möjlighet till förhöjt studiemedel på 6 300 kronor i månaden. Hoppar man av kontraktet så blir man av med det förhöjda studiemedlet. Förslaget är ett led till att ta en gymnasieexamen. Målet är att alla ska ha en gymnasieexamen före 25 års ålder.

Dessa reformer finansieras via regeringens riktade satsningar inom traineejobb, extratjänster och utbildningskontrakt.

SOMMARJOBB

Nackas unga medborgare blir bättre rustade för livet genom tidig kontakt med arbetslivet. Möjlighet till sommarjobb är viktig för självkänslan, för kontakten med arbetsmarknaden och för framtida karriär. Socialdemokraterna vill erbjuda alla ungdomar som söker, möjlighet till sommarjobb i kommunens regi eller hos kommunens samarbetspartners. Denna sommar saknades 530 sommarjobb. Därför vill vi införa en sommarjobbscheck. Genom satsningar på arbete med biologisk mångfald och skogsbruk i naturreservaten,

samt i våra verksamheter inom skolan och omsorgen skapar vi många sommarjobbsplatser som räcker till för att täcka upp denna garanti. Kostnaderna belastar respektive nämnds budget.

INTEGRATION

FLYKTINGMOTTAGANDE

Ett generöst mottagande av människor som flyr våld och förtryck har länge varit ett signum för Sverige. En del kommuner har tagit större ansvar än exempelvis Nacka. Nacka bör med sin folkmängd kunna ta emot fler flyktingar. Kommunen bör därför utforma en handlingsplan för att kunna möta flyktingar med både bostäder och goda förutsättningar att snabbt kunna bli en del i samhället.

SPRÅK ÄR NYCKELN TILL JOBB OCH INTEGRATION

Jobb och språk hänger ihop och är viktiga nycklar till integration. En framgångsrik jobbpolitik spelar en central roll för att bryta segregationen. Socialdemokraterna vill att SFI-undervisningen ger maximal utdelning för varje individ. Det innebär att anordnare av SFI-undervisning skall erbjuda 8 timmar undervisning per dag inklusive 2-4 timmar språkpraktik för att öka effekten av utbildningen.

SOCIALDEMOKRATERNA FÖRESLÅR

- att kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att ta initiativet till att etablera ett regionalt innovationscentrum
- att kommunfullmäktige beslutar att inför Socialdemokraternas förslag gällande utbildningskontrakt för unga under 25 år
- att kommunfullmäktige uppdrar åt arbets- och företagsnämnden att införa 28 traineejobb i välfärden
- att kommunfullmäktige uppdrar åt arbets- och företagsnämnden att införa 40 extra tjänster i välfärden
- att kommunfullmäktige uppdrar åt arbets- och företagsnämnden att utforma en sommarjobbscheck
- att kommunfullmäktige beslutar att anordnare av SFI-undervisning avkrävs att erbjuda 8 timmars undervisning per dag, inklusive 2-4 timmar språkpraktik

TABELL

Arbets- och företagsnämnden [tkr]	Majoritetens förslag 2015	(S)-förslag 2015
Rambudget	-168 514	-185 074
Orsaker till skillnad i budget		
Traineejobb		-4 410
Extratjänster i välfärden		-4 700
Utbildningskontrakt		-7 450

FRITIDSNÄMNDEN

Vi socialdemokrater vill skapa goda förutsättningar i Nacka för att så många som möjligt ska kunna utöva sina intressen oavsett vart i kommunen. Särskilt barns och ungas möjligheter att jämlikt få delta i organiserade eller spontana aktiviteter vill vi prioritera. Vi ser en satsning på fritid som en investering i framtiden genom att folkhälsan och integration gynnas.

IDROTTSSATSNINGAR FÖR NACKA

I takt med att vi blir fler i Nacka, ska fritidsanläggningar och idrottsytor planeras in och ingå i exploateringen. Många av kommunens befintliga anläggningar är slitna. Vi vill därför upprusta anläggningarna till ett bra skick. Kapaciteten har inte byggts ut i takt med befolkningsökningen. Därför behövs nya anläggningar etableras, bland annat två nya simhallar samt en multifunktionshall för fotboll och andra idrottsaktiviteter istället för det tält som majoriteten vill bygga. Issporterna i Nacka behöver få bättre förutsättningar, vi vill därför i ett förstaskede isolera Isladan på Björknäs IP.

Det saknas idag tre elvamannaplaner för att möta behovet av fotbollsplaner. Många av dagens planer kommer att vara grusplaner, därför vill vi bygga fler konstgräsplaner, en elvamannaplan i Sickla, två sjumannaplaner samt två femmanna planer under 2015. Socialdemokraterna vill även satsa på upprustning och förlängning av motionsspår, skidspår och skyltade vandringsleder. Dessa investeringar beräknas ha en avskrivningstid på 30 år och redovisas således årligt i investeringsbudgeten.

SIMHALLAR

Nacka simhall behöver en ordentlig renovering eller ersättas, det vill vi prioritera. I Orminge vill vi att etablering av simhall blir en av de första byggnaderna som färdigställs när Orminge centrum ska utvecklas till kommundelscentrum. Mot bakgrund av fuktskador och osäkerhet vad gäller bärförmågan i bassängen i Näckenbadet, är det akut att börja bygga en ny simhall i Saltsjöbaden.

FÖRENINGSLIVET I NACKA

I Nacka finns i ett starkt föreningsliv som engagerar många Nackabor. Det gäller såväl idrottsföreningar, som andra typer av föreningar. Socialdemokraterna vill tillvarata Nackabornas engagemang och intresse, genom att skapa de förutsättningar som behövs för ett aktiv föreningsliv.

MENINGSFULL FRITID FÖR ALLA

Fritidsgårdarna fyller en viktig social funktion, i första hand för ungdomar mellan 13 och 18 år. De ska finnas där barnen och ungdomarna bor, ha generösa öppettider och vara öppna då behoven är som störst, vilket varierar från fritidsgård till fritidsgård. Vissa gårdar behöver vara öppna under loven, inte minst under sommarloven.

Vi Socialdemokrater ser positivt på att vårt förslag gällande satsning på utomhusgym nu blivit verklighet. Vi vill även satsa på fler allmänna bryggor för bad och rekreation.

Pensionärsorganisationerna gör i dag ett viktigt arbete genom att framförallt erbjuda spännande och stimulerande verksamheter. En aktiv fritid leder till ett friskare liv. Utan deras verksamhet skulle samhällets resurser i högre grad tas i anspråk genom exempelvis ökade vårdkostnader.

SOCIALDEMOKRATERNA FÖRESLÅR:

- att kommunfullmäktige uppdrar åt Fritidsnämnden att investera klimatsmart och höja kvalitetsstandard genom att isolera isladan i Björknäs
- att kommunfullmäktige uppdrar åt Fritidsnämnden att investera i byggandet av fem fotbollsplaner.
- att kommunfullmäktige uppdrar åt Fritidsnämnden att investera i höjd kvalitetsstandard på kommunens motion- och skidspår och allmänna bryggor för bad och rekreation

TARFII

Endast förändringar jämfört med majoritetens förslag redovisas i tabellen.

Fritidsnämnden	Majoritetens	(S)-förslag
	förslag 2015	2015
Rambudget	-145 039	-145 039
Investeringsbudget		-1 037
Orsaker till skillnad i budget		
Satsning konstgräsplaner		-270
Isolering Björknäs islada		-133
Motion, skidspår och rekreation		-133
Multifunktionshall		-500

Avskrivning 30 år:

Total investering över tid 8 100 tkr. Total investering över tid 4 000 tkr. Total investering över tid 4 000 tkr. Total investering över tid 15 000 tkr.

KULTURNÄMNDEN

Kulturen är en källa till ett gott liv då den ger en lustfylld upplevelse, kunskap och insikter som förändrar människor, som i sin tur förändrar världen. Den förenar människor och utvecklar vår fantasi och vår kreativitet. Ny forskning konstaterar att kulturen även har en läkande kraft och därför kan jämställas med medicinsk rehabilitering.

För att bygga ett samhälle som håller ihop och som tar till vara människans inneboende lust att skapa och påverka vill vi att kulturen blir tillgänglig för alla Nackabor, såväl unga som gamla. Nackas kulturliv ska kännetecknas av mångfald och tillgänglighet. Mångfald inte bara i form av ett brett utbud utan också att alla ska ha möjlighet att ta till sig kultur oavsett sociala och ekonomiska skillnader.

KULTUR- OCH MUSIKSKOLA FÖR ALLA BARN

Vi socialdemokrater vill att alla Nackas barn och unga ska ha ekonomisk möjlighet att delta i musikskolans verksamhet. Därför vill vi sänka avgifterna till musikskolan. Det finansierar vi med regeringens musikskolestöd.

Vi vill ge musikskolorna i uppdrag att arbeta för att nå elever från områden där de i dag inte når ut.

Under den kommande mandatperioden vill vi genomföra en konsekvensutredning som visar hur checksystemet påverkar mångfalden i olika avseenden inom musikskolan.

Vi vill uppmuntra att kulturskolorna genom samverkan med kommunala och fristående kulturaktörer i Nacka, ge möjlighet till barn och unga att lära sig andra former av kulturellt skapande som exempelvis drama, teater eller dans. Vi vill att kulturskolorna utöver kulturkurser ska stärka elevernas kunskap om entreprenörskap och arbetsmarknad för en framtida karriär inom kulturområdet.

FRIA BIBLIOTEK VIKTIGA FÖR DEMOKRATIN

I Socialdemokraternas idé om fria folkbibliotek finns ett brett och varierat utbud som utgår från biblioteksbesökarnas önskemål och behov, främjar läslusten och ger den kunskapstörstige hjälp att söka kunskap. Biblioteken är mycket mer än bara en plats att låna böcker på. Fisksätrabiblioteket är ett utmärkt exempel på just detta. Där fungerar biblioteket också som en mötesplats, där unga och gamla möts, där människor från olika kulturer och bakgrunder möts, där man har tillgång till en dator och en lugn plats för att läsa, titta på film eller göra sina läxor.

Biblioteken ska ligga i framkant när det gäller den tekniska utvecklingen och det ska finnas medier av olika slag. Olika media och uttryckssätt bör likställas, och biblioteksbesökaren bör själv få avgöra på vilket sätt han eller hon vill tillgodogöra sig innehållet till likvärdiga villkor.

Biblioteken ska stå fria från politisk och kommersiell påverkan. Det menar vi är ett av fundamenten för det fria ordet. Vi vill skapa framtidens moderna bibliotek. Därför vill vi att kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att återkomma med handlingsplan på hur vi moderniserar alla Nackas bibliotek för att möta framtida trender och behov. Detta ska kunna genomföras i alla våra bibliotek, oavsett driftsform, för att tillgodose tillgång till god bibliotekskvalitet i närområdet.

FLER OCH MER TILLGÄNGLIGA KULTURLOKALER

Ett rikt kulturliv ska finnas där människor bor. Därför vill vi satsa på lokaler som kan användas av medborgarna själva eller kultur- och fritidsföreningar. Vi vill ha ett kulturhus med bibliotek i Ektorps centrum och ett allaktivitetshus på Henriksdalsberget. Vi vill att nämnden under året återkommer med handlingsplan för dessa och avsätter totalt 2 miljoner kronor i investeringsbudgeten för att påbörja arbetet med lokalerna under året.

Nackas kulturaktiva ska känna att deras engagemang värderas högt. Exempelvis genom ett generöst stöd till Nackabornas egna offentliga kulturarrangemang. Engagemanget ger tillbaka mer till Nackasamhället och våra invånare än de belopp vi satsar.

Vi vill öka tillgängligheten på kulturlokaler genom att ge kulturaktiva Nackabor och ideella föreningar möjlighet att till rimligt pris använda lokalerna när de inte är upptagna. Lokalerna ska även vara tillgängliga under sommarperioden och skolloven. Det är en viktig resurs som gör lokalsamhället mer levande.

Läs in medborgarnas spontana konstverk i begreppet "den offentliga konsten" så att dess konstnärliga status inte förbises. Kommunen behöver säkerställa adekvat dokumentation före eventuella saneringsåtgärder. Exempelvis genom att fotografera och tillgängliggöra graffitimålningar.

SOCIALDEMOKRATERNA FÖRESLÅR:

- Att kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att minska musikskoleavgift med 12 procent
- att kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att återkomma med handlingsplan på hur vi moderniserar alla Nackas bibliotek
- att kommunfullmäktige uppdrar åt Kulturnämnden att återkomma med handlingsplan för inrättandet av kulturhus på Henriksdalsberget och i Ektorp.

TARFII

Kulturnämnden [tkr]	Majoritetens förslag 2015	(S)-förslag 2015
Rambudget	-129 909	-130 889
Investeringsbudget		-2 000
Orsaker till skillnad i budget		
Minska musikskoleavgift		-980
Kulturhus i Henriksdal		-1 000
Kulturhus i Ektorp		-1 000

MILJÖ- OCH STADSBYGGNADSNÄMNDEN

Nackas unika läge i Stockholmsregionen innebär goda förutsättningar för arbete och tillväxt. Dynamiken som uppstår när storstadens puls möter den natursköna skärgårdsidyllen gör Nacka väldigt attraktivt. Många väljer att flytta hit, vilket ger stora möjligheter - och samtidigt stora utmaningar - att förse Nackaborna med den infrastruktur som de förtjänar.

HUR VI BYGGER STAD - DET GRÖNA FOLKHEMMET

Socialdemokraternas vision för Nackas stadsbygge innefattar

- ett varierat bygge med bostadsmiljö och närliggande service och arbetsplatser
- miljövänligt och klimatsmart byggande
- en förtätning och upprustning som innefattar centrala Nacka, samt alla våra kommundelscentra

Vi socialdemokrater vill utveckla hela Nacka i takt med att vi blir fler i kommunen. Det är genom att vi placerar bostadsmiljöer, service och shopping, samt arbetsplatser i våra kommundelcentra som vi driver till investeringar till alla delar av Nacka och ser till hela Nacka utvecklas. Byggande av så kallade passivhus och hus med gröna tak ska premieras. Vi vill att de allra flesta boende i Nacka ska ha tillgång till grön- och parkområden inom 300 meter från sin bostad.

Vi vill även att stadsplaneringen ska innefatta god kollektivtrafik och goda kommunikationer. Forskningen visar att största trafikvinsterna uppnås genom att förenkla möjligheten att byta trafikslag. Bussar och Saltsjöbana från våra kommundelar som Boo, Skuru, Saltsjöbaden, Fisksätra och Älta, samt från grannkommunen Värmdö passerar idag genom centrala Nacka. Möjligheten att byta mellan bussar, saltsjöbana, tvärbana och tunnelbana är en stor resefördel. Därför vill vi utreda för- och nackdelarna med uppförandet av en reseterminal vid Sickla där alla trafikslag möts, samt en mindre terminal vid Nacka Forum.

Vi socialdemokrater vill att alla nybyggda och renoverade fastigheter ska vara miljösmarta. I den socialdemokratiska visionen ska Nacka bli känt för att vara den expansiva kommun som har mest nyskapande och klimatanpassat byggande. Vi socialdemokrater värnar det kommunala självstyret och vill att kommunen ställer höga krav vid byggande.

AKTIV OCH HÅLLBAR STADSPLANERING

Nacka kommunen brottas ofta med planeringsproblem då vi äger så små delar marken inom kommunen. Det har lett till att kommunen alltför ofta är bunden av markägarnas vilja. Många områden byggda som fristående "frimärken" utan en sammanhållande planering. Socialdemokraterna vill införa en aktiv och styrande planering, med aktiv markpolitik för och se till att öka kommunens mark i strategiskt viktiga delar. Vi kan därmed göra Nacka till en betydligt mer välplanerad och sammanhängande kommun, med varierande bostadsbestånd, en kollektivtrafik som fler upplever attraktiv, tillgång till grön- och parkområden samt en välplanerad social infrastruktur.

Socialdemokraterna vill på sikt se en gemensam finansiering av vägarna i Nacka. Då systemet med utdebitering av gatukostnaderna av fastighetsägarna i de så kallade utvecklingsområdena har varit igång en längre period, är det inte möjligt att ändra det från den ena dagen till den andra. Därför uppdrar vi till nämnden att genomföra en konsekvensutredning för en övergång till gemensam finansiering av vägarna.

KLIMAT- OCH MILJÖSATSNING

Miljöområdet har under lång tid varit eftersatt i Nacka kommun. Vi välkomnar nu att extra anslag ges till miljöfrågorna. Det är oerhört viktigt att dessa tas på allvar och att de inte kommer i skymundan bara för att Nacka nu expanderar i bostadsbyggande. Det gäller att inte ha för bråttom i byggandet på miljöns bekostnad. Miljö- och livsmedelstillsyn är också av yttersta vikt inte minst på skolor, förskolor och äldreboenden. På miljöområdet anser vi det också viktigt att kommunen tar strandskyddslagen i större beaktande. Avsteg ska endast beviljas i undantagsfall. Nu sker det för ofta. Kommunen bör även vara mer restriktiv med att bevilja undantag i efterhand.

Nacka kommun erbjuder redan i dag energirådgivning i samarbete med andra kommuner. Den tjänsten är bra men behöver lyftas fram tydligare, samt förstärkas i samband med att behovet ökar när vi blir fler. Därför vill vi göra vi en tydlig markering i budgeten för förbättring av klimat- och miljörådgivning samt satsa 500 tkr på att utveckla tjänsten så att den blir än mer användbar för Nackaborna. Detta finansieras via regeringens klimatinvesteringsstöd till kommunerna.

SOCIALDEMOKRATERNA FÖRESLÅR

- att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt miljö- och stadsbyggnadsnämnden att utreda möjligheterna för uppförandet av en reseterminal vid Sickla, samt en mindre terminal vid Nacka Forum
- att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt miljö- och stadsbyggnadsnämnden att genomföra en konsekvensutredning för en övergång till gemensam finansiering av vägarna
- att kommunfullmäktige uppdrar åt miljö- och stadsbyggnadsnämnden att under året återkomma till kommunfullmäktige med förslag på plan för att premiera eller kräva miljösmart byggande vid alla nybyggnation och renovering
- att Kommunfullmäktige anslår 500 tkr för klimat- och energirådgivning i Nacka kommun

TABELL

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden [tkr]	Majoritetens förslag 2015	(S)-förslag 2015
Rambudget	-30 423	-30 923
Orsaker till skillnad i budget		
Klimat- och energirådgivning		-500

NATUR- OCH TRAFIKNÄMNDEN

ETT HÅLLBART NACKA

Vi socialdemokrater vill att Nacka ska bli den bästa kommunen att växa upp och leva i. Därför är det viktigt att alla Nackabor ska kunna göra hållbara, långsiktiga och klimatsmarta val.

Klimatsmarta val handlar också om att återanvända gamla saker istället för att köpa nytt. Vi har därför tidigare föreslagit att det ska öppnas möjlighet för föreningar och dylikt att anordna loppmarknader etc. i anslutning till återvinningscentraler.

Vi socialdemokrater vill på sikt se ökade tillfällen när uppsamlingsfordon kör runt i kommunen för att samla upp det som kan återvinnas. De mobila återvinningscentralerna är för många Nackabor ett steg mot ett mer hållbart Nacka.

TRAFIKSÄKERHETEN

Barn är särskilt utsatta i trafiken och därför måste arbetet med trafiksäkerheten i Nacka alltid utvecklas och förbättras. Trygga vägar till och från skolan, till kompisar och fritidsaktiviteter ska vara en självklarhet i Nacka. Ett led i detta arbete bör vara att ta fram ett särskilt belysningsprogram, där kommunen kartlägger belysningen, men även platser där det kan finnas behov av bättre belysning, och tar fram ett långsiktigt åtgärdsprogram.

Vi socialdemokrater förordar användandet av kollektivtrafik framför bilen. Det är trafiksäkert, ett klimatsmart val och bullret i vår närmiljö minskas. Samtidigt måste föräldrar få och kunna lämna sina barn på ett praktiskt och säkert vis vid till exempel skolan på väg till jobbet. För att det ska vara möjligt måste nackaborna ha möjlighet att parkera bilen på bra och trygga platser, antingen tillfälligt vid t.ex. skolan, hemma eller vid en infartsparkering. Vi vill genomföra en kommunövergripande översyn av var det finns behov och var det är möjligt att investera i fler infartsparkeringar och cykelparkeringar.

Som ett led i hållbart stadsbyggande har kommunen nyligen utarbetat ett strategidokument för cykling i Nacka. Vi socialdemokrater anser att denna måste kompletteras med en plan för att skapa sammanhängande promenadstråk i hela kommunen inklusive sammanhängande gångvägar längs strandsträckor.

BETONGARMERAT GRÄS

Betongarmerat gräs på parkeringsplatser är en smakfull lösning som bidrar till att skapa en grönare stadsbild. Det bidrar till hanteringen av dagvatten genom att hjälpa till att fördröja dagvattenavrinningen. Vi vill uppdra åt nämnden att kolla närmare på den lösningen i samband med parkeringsplatser i synnerhet i samband med förtätningsarbetet på Västra Sicklaön.

ÅTERBRUK VID KIL ÅTERVINNINGSCENTRAL

Vi vill införa återbruk vid den framtida återvinningscentralen inom Kil företagsområde som Nacka kommun driver tillsammans med Värmdö kommun. Där vill vi också lägga social verksamhet för att öka på återvinning, skapa en stimulerande och spännande arbetsplats inom daglig verksamhet och bidra till ett mer ekologiskt tänkande.

VÅRA GEMENSAMMA PARK- OCH STRÖVOMRÅDEN

I en storstadsregion är det inte alltid självklart att barnen får växa upp nära eller på ett enkelt vis få ta del av naturen. I Nacka är det dock aldrig långt till naturen med naturreservat, strövområden och parker runt hörnet. Det skapar goda möjligheter till ett rikt natur- och friluftsliv för alla, ung som gammal. Möjligheten att ta sig ut i naturen handlar inte enbart om att få en fin naturupplevelse, utan det ger en chans till nya kunskaper om till exempel naturvård, miljö och allemansrätten.

Vi socialdemokrater vill färdigställa promenadvägen runt Svindersviken, från Nacka strand till Finnboda. Kostnaden för detta ryms inom finansnettot.

Socialdemokraterna vill även att gångslingan mellan Henriksdalsberget och Kvarnholmsvägen asfalteras för bättre tillgänglighet. Kostnaden för detta bör rymmas inom finansnettot.

NACKAS NATUR OCH NATURRESERVAT

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga. Att stoppa miljöförstöringen och minska klimatutsläppen är en av vår generations största utmaningar. En framåtsyftande miljöpolitik som löser miljöproblem skapar nya möjligheter

för jobb och utveckling. Med ny grön teknik är det inte bara möjligt att minska miljöpåverkan utan också att skapa nya resurser för att utveckla välfärdssamhället. Om temperaturen fortsätter att stiga i den takt som förutspås kommer det att leda till mycket allvarliga konsekvenser för livet på jorden. Temperaturökningen har redan fått katastrofala följder för den biologiska mångfalden och lett till en av de största art utrotningarna i planetens historia. Mångfalden av arter som bygger ekosystemen är en förutsättning för människans existens eftersom de producerar föda, rent vatten och det livsviktiga syret.

Utöver kompetent personal är arbetet med skogsbruk och ekologisk hållbarhet ett utmärkt exempel på nyttig och välgörande sommarjobbsmöjlighet.

Nacka har väldigt många naturreservat och vill satsa ytterligare på förbättrad hållbart underhåll av naturreservaten. 6,5 mnkr anslås till ökat hållbarhetsarbete i Nacka naturreservat. Satsningen finansieras via regeringens anslag för KLOKT-stöd och Biologisk mångfald och skydd av natur.

Nacka kommun har en storslagen natur. För att bevara den biologiska mångfalden, värna värdefulla naturmiljöer och säkra medborgarnas tillgång till friluftsområden har ett tiotal naturreservat bildats och arbete pågår med att bilda fler.

Det är viktigt att naturreservaten utvecklas för att göra de tillgängliga, samtidigt som den ömtåliga naturen värnas, genom att markera upp reservatens leder genom skyltning samt genom att underhålla och anlägga fler leder, stigar, rastplatser, ridstigar och hundrastplatser.

Vi socialdemokrater vill öka tillgängligheten i våra populära naturreservat däribland Velamsund och Nyckelviken. Det innefattar bussförbindelser för exempelvis skolklasser som vill utforska naturen, parkeringsplatser, skidspår, motionsspår och utegym. De positiva exemplen med djur i reservaten är till stor glädje för inte minst barn och unga.

Nackas reservat är en stor tillgång för medborgarna och socialdemokraterna ser gärna att den positiva utvecklingen i naturreservaten fortsätter.

Det är angeläget att Nacka kommun försäkrar sig om att Erstaviks marker förblir ett sammanhängande naturoch friluftsområde även i fortsättningen om detta fideikommiss skulle upphöra.

SOCIALDEMOKRATERNA FÖRESLÅR

- att kommunfullmäktige uppdrar åt natur- och trafiknämnden att ta fram en plan för sammanhängande promenadstråk i hela kommunen inklusive sammanhängande gångvägar längs strandsträckor
- att kommunfullmäktige beslutar att 6,5 mnkr anslås till ökat hållbarhetsarbete, bevarande av biologisk mångfald och hållbart skogsbruk i Nackas naturreservat.

TABELL

Natur- och trafiknämnden [tkr]	Majoritetens förslag 2015	(S)-förslag 2015
Rambudget	-188 737	-195 237
Orsaker till skillnad i budget		
Hållbarhetsarbete i Nackas naturreservat		-6 500

SOCIALNÄMNDEN

Socialdemokraterna vill att arbetet inom området sociala insatser inriktas mot att förebygga problem i tidiga skeden. Det gör vi genom att identifiera riskfaktorer som kan bidra till sociala problem men också genom att identifiera och använda faktorer som skapar framgång. Det finns forskning som visar att tidiga och förebyggande insatser riktade till barn och unga betalar sig flera gånger om för samhället, genom att fler ungdomar blir delaktiga i samhället, lättare får jobb, bildar familj, blir självförsörjande och därmed också kan bidra till vår gemensamma välfärd.

Inom den sociala omsorgen vill vi utveckla den politiska styrningen, ledningen och uppföljningen. Oavsett i vilken regi verksamheterna drivs behöver resultatmått och effekter definieras, så att målen för omsorgen kan uppnås. Vi socialdemokraterna vill att nämnden gör en utredning för att följa upp kostnadsökningarna i jämförelse med andra kommuner.

BARN OCH UNGA

Dagens unga möter många utmaningar och är ibland en utsatt grupp. Inte minst i skolan där flickor i större utsträckning söker hjälp för att de mår dåligt och pojkar har i större utsträckning svårt att nå målen. En genomförd skolgång är en av byggstenarna för att nå ett gott vuxenliv.

FÄLTASSISTENTER

Att finnas med i ungas vardag med det preventiva arbetet är viktigt. Därför föreslår vi en satsning på fältassistenter. Fältassistenternas uppgift är att arbeta förebyggande i de miljöer där ungdomar vistas. Det innebär att de ska verka i skolan, på fritidshem och fritidsgårdar samt i samverkan med andra krafter i lokalsamhälle. Fältassistenter har myndighetsansvar och har sin hemvist i socialtjänsten men bör placeras på t.ex. fritidsgårdar för att på ett naturligt sätt kunna samverka i lokalsamhället. Vi Socialdemokrater vill därför satsa 5 mkr på att införa fältassistenter i Nacka. Satsningen finansieras av regeringens satsning Tidiga insatser.

ÖKA DET PREVENTIVA ARBETET FÖR ATT MINSKA DROGANVÄNDNINGEN

Vi socialdemokrater anser att ett preventivt perspektiv ska genomsyra alla verksamheter, och att det därmed är alla nämnders ansvar. Vi vill att nämnden ska ta fram ett handlingsprogram med särskilt sikte mot ANDT (alkohol, narkotika, dopning och tobak).

VÅLD I NÄRA RELATIONER

Våld i nära relationer är ett omfattande samhällsproblem, som orsakar stort enskilt lidande och bidrar till onödiga kostnader för samhället. Nacka har kritiserats av Socialstyrelsen för att kommunen saknar såväl kartläggning som systematisk uppföljning av insatser för våldsutsatta kvinnor och barn. Det förebyggande arbetet behöver därför förstärkas, liksom omhändertagandet av de drabbade och deras barn. Kvinnojourerna är en viktig del i att bistå utsatta kvinnor. Vi välkomnar därför regeringens regionala satsning inom detta område.

OMSORG OM FUNKTIONSNEDSATTA

Alla människor ska ges möjlighet att kunna fungera på lika villkor i samhället. Funktionsnedsättning ska inte vara ett hinder. Enligt socialtjänstlagen ska personer med funktionsnedsättning kunna leva "som andra". För att det ska bli verklighet krävs politiska beslut och åtgärder. Vi anser att förslag till beslut i kommunen även ska utredas utifrån de funktionsnedsattas perspektiv. För att klara det krävs tydliga direktiv, planering, uppföljning och kontakt med de funktionsnedsattas intresseorganisationer.

Vi vill utveckla dagverksamheten för människor med funktionshinder. Vi vill se till att möjligheten att bo i "vanliga" bostäder med stöd ökar för de med funktionshinder samt se till att gruppboenden alltid finns med i planeringen för nya bostadsområden.

Fritidsverksamheten för de med funktionshinder behöver förbättras, inte minst för de med psykosociala funktionshinder. Det kan vara enkla saker som att alltid kunna få samma häst om man rider, som att se till att alla lokaler är anpassade för t.ex. rullstolsburna. Mycket av de fritidsaktiviteter som bedrivs i kommunen sker av föreningar och med ideella krafter och där kan särskilt stöd behövas för att möjliggöra för alla att kunna vara med.

SOCIALDEMOKRATERNA FÖRESLÅR ATT

- att kommunfullmäktige uppdrar åt socialnämnden att utreda kostnadsökningarna inom omsorgen i jämförelse med andra kommuner
- att kommunfullmäktige anslår 5 mnkr till socialnämnden för införande av fältassistenter
- att kommunfullmäktige uppdrar åt socialnämnden att ta fram en handlingsplan med såväl förebyggande insatser som satsningar för ett bättre omhändertagande av dem som drabbas av våld i nära relationer
- att kommunfullmäktige uppdrar åt socialnämnden att arbeta fram plan för att gruppboenden för funktionsnedsatta planeras i alla ny- och ombyggnadsområden
- att kommunfullmäktige uppdrar åt socialnämnden att arbeta fram en plan för att tillse att adekvat antal bostäder byggs så att de kan handikappanpassas vid exploateringar

TABELL

Socialnämnden [tkr]	Majoritetens förslag 2015	(S)-förslag 2015
Rambudget	-656 256	-661 256
Orsaker till skillnad i budget		
Fältassistenter (förebyggande arbete)		-5 000

UTBILDNINGSNÄMNDEN

Vi socialdemokrater vill stärka skolan från grunden. Skolan är nyckeln till människors frihet och samtidigt en förutsättning för en gynnsam ekonomisk utveckling. Vi vill investera i mindre klasser, tidiga insatser, skickliga lärare och en jämlik skola. Att det finns tillgång till bra och tillräckligt med lärare är en framgångsfaktor.

FÖRSKOLA

Vi socialdemokrater vill investera i förskolan för att höja kvaliteten och minska barngrupperna. Studier visar att barn som har gått i en förskola med hög kvalitet lyckas bättre i skolan. Detta gäller särskilt de barn som har föräldrar med en kort utbildning eller barn med tuffa uppväxtvillkor. Förskolan är också en förutsättning för att både kvinnor och män ska kunna arbeta.

För att försäkra sig om alla barns rätt till en bra förskola vill vi socialdemokrater att utförarna lever upp till kommunens kvalitetskrav. Vi förslår därför att följande nyckeltal ska vara uppfyllda för att de enskilda förskolorna ska få full ersättning:

- 1 förskollärare per 15 barn
- 1 pedagog per 5 barn
- årlig ekonomisk- och verksamhetsredovisning för varje skola och förskola

UTÖKADE TIMMAR INOM FÖRSKOLAN

Förskolan är viktig för alla barn. Vi socialdemokrater vill ge samma förutsättningar till barn med föräldralediga, studerande eller arbetssökande föräldrar. Socialdemokraterna ger därför dessa barn en ökad möjlighet att delta i förskolans pedagogiska verksamhet och utökar antalet möjliga timmar i förskolan från 25 timmar till 30 timmar. Denna reform på 5 mnkr finansieras via regeringens satsning inom skolområdet och tidiga insatser.

GIFTFRIA FÖRSKOLOR

På förskolan utsätts för många material och produkter kända för att kunna innehålla olämpliga kemikalier. Vi socialdemokrater vill att nämnden ska utarbeta en handlingsplan för giftfria förskolor.

GRUNDSKOLA OCH GYMNASIUM

LIKVÄRDIGHET OCH KVALITET

Idag tillhör Nackas invånare en av dem som betalar mest för skolan i hela regionen. Oavsett om det är en kommunal eller en fristående skola behövs styrning och uppföljning från kommunen för att säkra kvalitet och likvärdighet. Inget barn eller tonåring ska behöva byta skola av kvalitetsskäl, vårdnadshavare ska känna sig trygga oavsett vilken skola eller förskola de väljer för sina barn.

Nacka har en av regionens lägsta andelar förskolelärare. Förskolan är en pedagogisk verksamhet som enligt sin läroplan ska ledas av utbildade förskolelärare. När det finns för få förskolelärare är det inte möjligt att fullfölja det pedagogiska uppdraget. Vi har också noterat att inte alla förskolor lämnar årliga verksamhetsredovisningar. Vi anser att ekonomiska redovisningar för varje förskola och skola ska lämnas in varje år.

HYROR OCH KONKURRENS PÅ LIKA VILLKOR

Nackas skolhyror har inneburit en ojämlik fördelning av skolans resurser. Hyreskompensationen har utgått från verklig påverkan per skola utan har fördelats jämnt över checken. Det har inneburit en olik fördelning av resurser per elev och skapar en snedvriden konkurrens mellan kommunens skolor.

Dagens modell för internhyra skapar inte tillräckliga incitament för kommunstyrelsen för att utveckla lokalerna i den kommunala skolan. Gymnasieskolorna har inte alls kompenserats för hyreshöjningarna. Därför vill vi socialdemokrater att hyresmodellen ändras med inriktning på likvärdighet, effektivitet och modernitet.

SOMMARSKOLA

För att vända de sjunkande resultaten i skolan krävs direkta insatser. Socialdemokraterna föreslår utökad undervisningstid under sommaren för de elever som inte når kunskapsmålen. Vi socialdemokrater föreslår att de elever som lämnar eller riskerar att lämna grundskolan utan fullständiga betyg ska gå i sommarskola.

LÄXHJÄLP

Vi socialdemokrater accepterar inte en utveckling där möjligheterna att lyckas blir beroende av vilken bakgrund en elev har. Skolan ska aktivt bidra till att utjämna människors livschanser. Studier visar också att en likvärdig skola och höga resultat hänger ihop. De länder vars skolor presterar bäst är också de mest likvärdiga. Därför föreslår vi socialdemokrater att alla elever i grundskolan ska ges möjlighet till läxhjälp, detta kan med fördel genomföras vid kommunens fritidshem. Vår satsning på 5 mnkr för läxhjälp finansieras via regeringens satsning på Tidiga insatser.

FLER SPECIALLÄRARE OCH SPECIALPEDAGOGER

Vi socialdemokrater har som mål att en skola för alla handlar om att skolan ska vara inkluderande och inte stänga elever ute. Oavsett vilka förutsättningar eleven har ska Nackas skola kunna ge alla elever samma möjligheter till en god och likvärdig utbildning. Därför föreslår vi socialdemokrater en satsning på fler speciallärare och specialpedagoger i grundskolan och på gymnasiet. Det skulle innebära ett stort stöd till läraren i den ordinarie verksamheten. Detta skulle också möjliggöra att varje barn får det stöd som behövs för att gå ut skolan med fullständiga godkända betyg. Vi socialdemokrater vill satsa 7,5 mnkr för att öka antalet specialpedagoger och –lärare i Nacka. Reformen finansieras via regeringens satsning för Tidiga insatser.

GYMNASIESKOLAN

Gymnasieskolan står inför många utmaningar. Den största frågan är att alla elever ska klara kunskapsmålen och gå ur skolan med godkända betyg. Det ekonomiska läget för gymnasieskolorna i Nacka är allvarligt inte minst p.g.a. av de ökade hyreskostnaderna som infördes av alliansen 2013-1015 som inte kompenseras. Vi har under året sett de första tecknen på att våra gymnasieskolor halkar efter i jämförelse med tidigare år. Socialdemokraterna väljer därför att göra en satsning på kompetensutveckling för lärarna inom gymnasieskolan med 5 mnkr. Detta finansieras med hjälp av regeringens satsning "Alla skolor ska vara bra skolor".

FRITIDSHEM

Vi socialdemokrater vill att fritidshemmen i Nacka ska fungera som en resurs för våra barns utveckling och lärande. De ska erbjuda en god omsorg samt stimulerande och meningsfull fritid där inte minst den sociala gemenskapen har en betydelsefull roll. Vi ser fritidshemmen som en del av en sammanhållen skoldag.

Nacka har i nuläget 2014, stora barngrupper och andelen pedagogiskt utbildad personal har minskat genom åren. Det vill vi ändra på, så att fritidshemmen får möjlighet att vara det stöd i utvecklingen som våra barn behöver. För att veta hur det ser ut i Nacka vill Socialdemokraterna ge förvaltningen i uppdrag att genomlysa förskolebarnomsorgens eftermiddagsverksamhet, både vad gäller barn/personal och personalens utbildning.

Vår satsning på Läxhjälp är en av reformerna som bidrar till att utöka personaltätheten inom fritidshemmen. Även Traineejobben och sommarjobb leder till ökat antal ansvarstagande personer inom fritidshemmen.

Vi socialdemokrater vill att nämnden utarbetar en plan så att fritidshemmen för att få full ersättning ska uppfylla följande nyckeltal:

- Högst 50 elever per avdelning
- Minst 35 procent utbildade pedagoger
- Max 14 barn per pedagog

SOCIALDEMOKRATERNA FÖRESLÅR

- att kommunfullmäktige beslutar att öka antalet förskole timmar från 25 timmar till 30 timmar för barn till föräldralediga, studerande eller arbetssökande
- att kommunfullmäktige uppdrar åt utbildningsnämnden att utarbeta en plan på uppföljningssystem innebärande att skolor och förskolor för att få full ersättning ska uppfylla följande krav:
  - o 1 förskollärare per 15 barn
  - o 1 pedagog per 5 barn
  - o årlig ekonomisk- och verksamhetsredovisning för varje förskola
- att kommunfullmäktige uppdrar till utbildningsnämnden att återkomma med en handlingsplan för giftfria förskolor
- att kommunfullmäktige uppdrar till utbildningsnämnden att återkomma men plan på uppföljningssystem innebärande krav på årlig ekonomisk- och verksamhetsredovisning för varje skola, för att kunna få full ersättning.
- att kommunfullmäktige uppdrar åt utbildningsnämnden att återkomma med förslag på ny hyresmodell och kompensation med inriktning på likvärdighet, effektivitet och modernitet
- att kommunfullmäktige anslår 5 mnkr till utbildningsnämnden att införa läxhjälp för elever i grundskolan
- att kommunfullmäktige anslår 7,5 mnkr till utbildningsnämnden för att öka antalet specialpedagoger och lärare i Nacka
- att kommunfullmäktige uppdrar åt utbildningsnämnden att utarbeta en plan så att fritidshemmen för att få full ersättning ska uppfylla följande krav:
  - o Högst 50 elever per avdelning
  - Minst 35 procent utbildade lärare
  - Max 14 barn per pedagog
- att kommunfullmäktige anslår 5 mnkr till utbildningsnämnden för kompetensutveckling av gymnasielärare

TABELL

Utbildningsnämnden [tkr]	Majoritetens förslag 2015	(S)-förslag 2015
Rambudget	-2 484 272	-2 506 772
Orsaker till skillnad i budget		
Ökat antal förskoletimmar från 25 till 30		-5 000
Specialpedagoger		-7 500
Kompetensutveckling för gymnasielärare		-5 000
Läxhjälp		-5 000

ÄLDRENÄMNDEN

Omsorgen ska präglas av respekt och värdighet samt ge förutsättningar för alla att leva ett självständigt och tryggt liv. Brukare inom social omsorg ska ha möjlighet att påverka utformningen av de insatser som behövs.

SVERIGES BÄSTA OMSORG MED RESPEKT FÖR INDIVIDEN

EN TRYGG HEMTJÄNST

Det är viktigt att de äldre känner sig trygga och upplever kontinuitet i vardagen. Därför är det angeläget att vidta åtgärder för att säkra personalkontinuiteten så att de äldre slipper många personer att förhålla sig till.

Nacka tillhör de kommuner som pressat kostnaderna kraftigt inom hemtjänsten. Vi socialdemokrater vill höja hemtjänst ersättningen med 1,5 procent samt införa två nivåer av ersättningen så att den blir högre för kvällar och helger. Vidare vill vi att nämnden utarbetar ett förslag för regler kring sena avbokningar, de s.k. boomtiderna, så att det finns adekvata möjligheter för utförarna att leverera god kvalitet och hålla god planering.

Samtidigt vill vi ställa krav på att minst 70 procent av hemtjänstpersonalen ska ha undersköterskeutbildning, att personalomsättningen ska vara under 20 procent över ett år så att de äldre känner större trygghet genom att samma medarbetare återkommer samt att alla utförare tecknar kollektivavtal med sina medarbetare. Det ska också upprättas genomförandeplaner tillsammans med dem som får omsorgen.

Denna reform finansieras via regeringens satsning på äldreomsorgen.

VÅRDHUNDAR

Forskning visar att i kontakt med hundar sjunker blodtrycket, må-bra-hormonet Oxytocin ökar, ångest och oro minskar. Det finns utbildade hundar som används terapeutiskt. Vi socialdemokrater vill på testa användningen av vårdhundsteam, självklart med hänsynstagande till de behov som allergiska personer – vårdtagare, anhöriga och personal – kan ha. Vi anslår 100 tkr till att under året genomföra försök med vårdhundar. Reformen finansieras via regeringens satsning på ökad kvalitet inom äldreomsorgen

MAT SKA LUKTA OCH SMAKA GOTT

Maten måste prioriteras. Det är viktigt att få känna dofter och uppleva smaker av mat som tillagas på plats, så att måltiden kan bli en trevlig stund. Dessutom bidrar det till att motverka näringsbrist hos de äldre och därmed drar de ej på sig onödiga följdsjukdomar.

Vi vill säkerställa att de som vill ha god vällagad mat ska kunna få det. Ett exempel är att låta närliggande särskilda boenden distribuera nylagad mat eller ha möjlighet att låta närboende äldre komma dit och äta. Plastlådor för hela veckan, tillagade långt borta, är ett icke-val för oss socialdemokrater.

KVALITETSHÖJNING I ÄLDREOMSORGEN OCH MER PERSONAL

Ett utvecklingsarbete är nödvändigt. Det behöver sättas igång snarast och ska utgå från såväl mätningar av den enskilda individens upplevelse av kvalitet som från lagkrav och generella kvalitetsaspekter.

Rättssäkerheten för brukaren måste alltid garanteras genom att varje person får tillräcklig information om rätten att ansöka om andra insatser som ingår i kommunens utbud av tjänster.

Idag finns rutiner för avvikelsehantering i äldreomsorgen, men Nacka kommun måste bli mycket bättre på att ta tillvara erfarenheterna från dessa avvikelser i det systematiska kvalitetsarbetet. Återkopplingen när avvikelser anmäls måste bli bättre. Därför tycker vi också att det är viktigt att satsa på utbildningsinsatser till vård- och omsorgspersonal om rapporteringsskyldighet enligt lex Sarah.

Vi socialdemokrater vill se fler personer inom äldreomsorgen. Därför vill vi ge nämnden i uppdrag att omgående utarbeta ett utförarneutralt system med krav på ökad personaltäthet inom äldreomsorgen. Till denna reform anslår vi 17 mnkr som ska användas för ökad personaltäthet. Reformen finansieras via regeringens satsning på ökad kvalitet inom äldreomsorgen.

Våra satsningar på Traineejobb, Extratjänster i välfärden och sommarjobb som är utöver ovanstående är också del av att öka livskvaliteten för våra äldre.

BOENDEN FÖR OLIKA BEHOV OCH MÅLGRUPPER

FLER BOENDEN FÖR OLIKA BEHOV

Alla ska kunna bo kvar hemma så länge de vill och få den hjälp de behöver för att klara vardagen i hemmet. Men de ska också kunna välja att flytta till någon form av vård- eller omsorgsboende, när behoven blir större.

Vi vill ta fram en äldreboendeplan för att styra och stimulera utbyggnaden av trygghetsboende och andra former av boende för äldre. Planen ska tas fram i samarbete med pensionärsorganisationerna och ska finnas med i planeringen av nya bostadsområden.

MINSKAT ANTAL ERSÄTTNINGSNIVÅER

Vi socialdemokrater föreslår en minskning av antalet ersättningsnivåer inom särskilda boenden till två nivåer, en för somatisk omsorg och en för omsorg om dementa. Ersättningen kan kompletteras vid särskilt tunga insatser, till exempel vid vård i livets slutskede.

Detta medför att fokus flyttas från tidsödande biståndsbedömningar till det eftersatta uppföljningsarbetet. Det minskar samtidigt omsorgsföretagens incitament att höja ersättningsnivåer, och de kan i stället sätta fokus på att öka kvaliteten i omvårdnaden.

Vi vill också se till att det finns tillräckligt med korttidsplatser. Dessa ger både möjlighet att bo kvar hemma med växelvård, avlastning för anhöriga, rehabilitering för någon som är färdigbehandlad på sjukhus, men ännu inte klarar sig själv hemma samt kan ge en första känsla av att det är okej att flytta in på en boende för äldre som inte längre klarar sig hemma. Dessa kan också vara en buffert vid plötslig platsbrist för någon som akut inte klarar sig hemma längre.

EN AKTIV FRITID

De flesta seniorer klarar sig bra hemma. Ensamhet och dålig kosthållning kan dock bidra till sämre hälsa. Vi vill genom att satsa på förebyggande arbete förhindra detta.

Socialdemokraterna vill öka satsningarna till seniorgymnastik. Det innefattar gymnastiken på Ektorpshemmet som riktas till relativt nyblivna pensionärer, men även 90+ gymnastiken.

Vi tycker också att kommunen ska stödja andra alternativ som ger möjlighet till jympa eller andra sociala mötesplatser. Därför ska pensionärsorganisationerna ges särskilt stöd och en översyn av lokaltillgång för äldre genomföras.

SAMSPEL MED ANHÖRIGA OCH MED FÖRENINGSLIVET

En femtedel av all omsorg utförs av anhöriga. Deras roll inom omsorgen kan aldrig ersättas av professionella krafter. Därför är det angeläget att ge stöd till de anhöriga för att underlätta den utsatta situation de befinner sig i. Det kan ske genom väl utbyggd växelvård och anhörigavlösning och/eller annat individuellt utformat stöd. Vi vill utveckla riktlinjerna för anhörigstöd med sikte att förtydliga och öka kvalitetsåtagandet samt att säkerställa att riktlinjer följs. Detta ska vävas in i den samlade styrningen inom omsorgsområdet.

Som en del av ett förbättrat kvalitetsarbete i kommunen är det angeläget utveckla arbetet med att fånga upp synpunkter och klagomål från de äldre och deras anhöriga.

Ett starkt stöd till anhörigvårdare ska finnas. Det handlar om allt från avlastning till samtalsgrupper och egen verksamhet.

SOCIALDEMOKRATERNA FÖRESLÅR ATT

- att kommunfullmäktige beslutar att ersättningen inom hemtjänsten höjs med 1,5 procent
- att kommunfullmäktige beslutar att antalet ersättningsnivåer inom hemtjänsten fastställs till två, en ersättning för kväll och helg samt en ersättningsnivå för dagtid och lättare insatser
- att kommunfullmäktige fastställer att följande krav ställs på omsorgsföretagen:
  - o att minst 70 procent av medarbetarna har lägst undersköterskeutbildning,
  - o att personalomsättningen under ett år högst är 20 procent,
  - o att genomförandeplaner har upprättats och följts för minst 90 procent av omsorgstagarna.
- att kommunfullmäktige anslår 100 tkr till äldrenämnden för genomförande av försök med vårdhundar
- att kommunfullmäktige uppdrar åt äldrenämnden att skyndsamt utarbeta en utförarneutral plan för ökad bemanning inom äldrevården, samt anslår 17 mnkr till nämnden för detta
- att kommunfullmäktige uppdrar åt äldrenämnden att upparbeta en äldreboendeplan som inkluderar trygghetsboende
- att kommunfullmäktige beslutar att antalet ersättningsnivåer inom särskilda boenden minskas till två, en för somatisk vård och en för demensvård, och att ersättning utöver detta kan ges för särskilt tunga insatser av sjukhuskaraktär.
- att kommunfullmäktige anslår 500 tkr till äldrenämnden för seniorgympa

TABELL

Äldrenämnden [tkr]	Majoritetens förslag 2015	(S)-förslag 2015
Rambudget	-660 889	-680 489
Orsaker till skillnad i budget		
Hemtjänstchecken ökas med totalt 1,5 %		-2 000
Satsning på äldregympa		-500
Vårdhundar		-100
Ökad personaltäthet i äldreomsorgen		-17 000

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Verksamheten har goda resultat och har blivit effektivare men det finns fortfarande delar som behöver förbättras och utvecklas. Bland annat servicen till de gode männen då antalet personer som behöver gode män ökar ständigt och på grund av detta behöver anslaget höjas. 95 procent av de huvudmän som lämnar in en komplett ansökan erbjuds god man inom tre månader.

TABELL

Överförmyndarnämnden [tkr]	Majoritetens förslag 2015	(S)-förslag 2015
Rambudget	-7 407	-7 407

INVESTERINGSBUDGET

	Majoritetens förslag 2015			(S)-förslag 2015		
Investeringar [tkr]	2015	2016	2017	2015	2016	2017
	-808 000	-709 000	-551 000	-811 037	-710 036	-552 036
Orsak till skillnader i budget						
Satsning konstgräsplaner				-270	-270	-270
Isolering Björknäs islada				-133	-133	-133
Motion, skidspår och rekreation				-133	-133	-133
Multifunktionshall				-500	-500	-500
Kulturhus i Henriksdal				-1 000		
Kulturhus i Ektorp				-1 000		

